

12

ARCHA
∇ H J R ∇

**Marek
Šindelka**

Kopie

Andrea seděla u okna v kavárně, bylo pozdě odpoledne, konec pracovní směny, slabý letní vítr hýbal stromem, ale zvuk slyšet nebylo. Lehká otupělost. Matěj celý udýchaný vešel dovnitř. Políbili se.

„Tak jsi tady,“ řekl.

Andrea přikývla a usmála se. Byla tady.

Matěj se taky usmál. Vyndal z kapsy papírovou krabičku ovázanou červenou mašlí. Posunul ji po desce stolu směrem k Andrei. Mlčky ji vzala do rukou a otočila v dlaních, něco uvnitř se posunulo a tuklo do stěny.

„To je pro mě?“ zeptala se.

Matěj přikývl.

Andrea rozvázala stuhu, otevřela krabičku. Uvnitř byla ozdobná spona do vlasů. Tři malé červené kvítky v bílé ploše.

„Zkus si ji,“ pobídl ji Matěj ve skvělé náladě a objednal si kafe.

Andrea ale krabičku zavřela. Stále se trochu usmívala. Ten úsměv chladl. Matěj opakoval všechno, co se Andrei odehrávalo ve tváři.

„Přijela jsem se rozloučit,“ řekla nakonec.

„Já vím. To už je potřetí,“ řekl Matěj a zasmál se. Ale znělo to spíš jako kašel.

„Nějakou dobu mi trvalo...“

„Rozhodnout se?“

Andrea přikývla.

„Stejně nikam neodjedeš,“ řekl Matěj s úsměvem a usrkl kafe. Pozoroval ji.

Andrea sklopila oči. Matěj ze všech sil četl v Andreiných očích, v jejích rtech. Hledal něco známého, hledal pevnou půdu pod nohama.

„Proč jsi mi nezvedala telefon?“ zeptal se nakonec.

„Dala jsem výpověď. Už mám jiné číslo.“

„Tak mi ho řekni.“

Andrea zavrtěla hlavou.

„No tak! Nebo mi aspoň odpovídej na maily...“

Andrea mlčky překládala papírový sáček od cukru na menší a menší obdélníky.

„Takže to myslíš vážně?“

Andrea přikývla.

„Zítra odjedu a už se neuvidíme,“ řekla a zadívala se na jiný pár na druhém konci kavárny. Záda chlapce a dívka. Krásná dívka. Ale bohužel zkažená na povrchu – oči obtáhlé černou šminkou, černě obarvené vlasy. Dívka si zapálila cigaretu a potáhla. Kouř jí očividně nechutnal.

„Potřebovala jsem si být jistá,“ řekla Andrea. „Už jsem si jistá.“

„Poslyš Andreo, my se milujeme. Jsi tady. To je hlavní,“ na chvíli zaváhal, „to je důkaz...“

Andrea přikývla. Nechtěla to komplikovat.

Matěj se usmál. Ale ztratil balanc a ten úsměv mu sklouzl z podnosu. Jakkmile zvažněla Andrea, zvaldl jako na povel i on. Mlčeli. Andrea uhnula pohledem: dívka na druhém konci kavárny si znovu potáhla z cigarety. Odtáhla ruku co nejdál od sebe, protože ji kouř šťupal do očí. Andrea to všechno znala: viděla záda chlapce, kterému dívka na cosi přikyvovala, viděla dívku, jak se pozoruje chlapcovýma očima, jak se snaží najít sebe sama v jeho slovech a gestech. Viděla, jak pro něj tvaruje svou tvář do odporovaných výrazů, jak pro něj kouří cigarety, které jí ani trochu

nechutnají, ale přesto se snaží působit nenuceně. Jak se sama sobě pokouší zalíbit s cigaretou v ruce, sladká sedmnáctiletá anarchistka, kterou kouř štípe v dětských očích. Závod právě odstartoval – je to jako řídit formulí jedna, tolik synchronizovaných úkonů, pneumatiky vřeští jak migréna, asfalt je mokrý, kola každou chvíli podklouznou a kolem tribuny, z kterých svítí milion rentgenových očí.

„Andrea?“ Matěj náhle celý ztuhlý. Andrea zamrkala. „Pojďme pryč, potřebuju s tebou mluvit.“ Andrea přikývla. Nechtěla to komplikovat. Ale ani jeden z nich se nepohnul. Matěj se naposledy ze všech sil usmál – jeho koutky se zvedaly, jakoby je někdo v zákulisí táhl vzhůru pomocí kladkostroje. A opět ztratil balanc. Andrea radši odvrátila zrak: dívce namísto se právě jako na povel taky cosi dělo se rty. Jako by úsměv z Matějova podnosu sklouzl na tvář dívky, tam ztuhl a po chvíli zmizel beze stopy.

Park, ulice, chodníky, parapety, město. Pak jakési údolí. Geologické naleziště. Začínalo hned za posledními domy. V kamenech se tady daly najít zaniklé tvary života, černé krunýře trilobitů zatavené v čediči. Vě vyseklé průrvě ve skále vzniklo jezírko dešťové vody, na černé hladině pluly dvě staré labutě, syčely a štípaly děti z okolních sídlišť, které je chodily krmit. To všechno bez povšimnutí míjelo kolem Andrey. Ulice, skály, jezero, i zlé labutě zůstávaly zastíněny Matějem. „Vždyť nám spolu nebylo špatně,“ zkoušel to oklikou. Andrea přikývla. „Vidíš, nebylo,“ zopakoval spíš pro sebe. Tudy cesta

nevedla. Matěj nakláněl hlavu jako slavný psík z gramofonové desky. Jenže z Andrey vycházel jen praskot, jehla s puknutím přeskakovala stále v jedné a té samé drážce.

„Udělal jsem něco špatně?“ řekl Matěj celý nešťastný z nedostatku jakékoliv melodie.

Andrea zavrtěla hlavou. Lehce se usmála. Matěj ožil. „Já tě mám rád,“ řekl rychle a pokoušel se ručkovat po úsměvu, který mu mizel pod rukama. Šum a praskot. „Slyšíš?“ řekl Matěj opět sám pro sebe. Nenaléhal, jen se snažil získat čas.

Andrea šla mlčky s hlavou skloněnou.

„Ale ty mě ráda nemáš,“ řekl Matěj a hned naklonil hlavu jako psík, aby něco nepřeslechl.

Jenže Andrea neřekla nic. Dobře věděla, jak bude jejich setkání probíhat. Věděla, že to nebude snadné. V duchu odškrtařovala nutné stavy a polohy, které mezi nimi zaujímal jejich vyhasínající vztah jako nějaký podivný tanečník, který do těch gramofonových škrábanců tančí pomalý křečovitý balet.

„Andrea, já se změním,“ vyhrkl Matěj, „jestli jsem něco pokazil, řekni mi to. Já se umím změnit. Uvidíš!“ „Já vím,“ řekla Andrea, „já vím, to ty umíš,“ zopakovala a bylo v tom trochu ironie, za níž Matěj okamžitě otočil všechny své radary.

„Každý není tak dokonalý jako ty,“ řekl urychleně a snažil se ručkovat po ironii, ale hned mu bylo jasné, že leze úplně špatným směrem. Andrea si trochu odfrkla a Matěj někde v sobě zaúpěl. Zpanikařil, bylo to bolestivé a nečitelné.

„Promiň,“ řekl už úplně zoufalý.

Andrea neřekla nic. Přemýšlela, jak to celé co nejrychleji uzavřít. Bylo to o to těžší, že Matěj si do té doby myslel, že to s lidmi umí, že to umí se ženami. I s tím Andrea počítala. Je pravda, že většina žen si Matěje rychle oblíbila. Většina žen má ráda zrcadla. Jeho úspěch nebyl daný jeho vnitřní kvalitou, jeho názory, nebo životním postojem. Nebylo v něm nic mužného. Nebylo v něm nic zženštilého. Nebylo v něm nic. Byl oblíbený, protože se dokázal přizpůsobit komukoliv. Dokázal s jakýmkoliv člověkem velmi rychle sladit vlastní rytmus myšlenek a řeči, slovní obraty, gesta, intonaci, druh humoru. Pobíhal kolem jako pikolík z nějakého kresleného filmu, kde se pokazila gravitace. Hnal se za svým podnosem, pořád něco servíroval, ukláněl se, otíral si čelo, stříhal ušima, aby nepřeslechl, co si kdo zrovna objednal.

V začátcích bylo s Matějem každému dobře. Nekladl odpor. Ničemu nebránil, byl otevřený, veselý – a vlastně i dost pohledný. I když toho si málokdo všiml. Každý byl příliš zaměstnán vlastním odrazem na hladině Matějovy osobnosti. Andrea jeho strategii odryla bohužel velice brzy. Několik šťastných týdnů měla pocit, že objevila muže, po kterém celý život toužila, u kterého našla porozumění. Pak ale s úžasem pochopila, že začala chodit sama se sebou. Matěj byl najednou směšný jako špatný mim, který v parku paroduje kolemjdoucí.

Začalo se stmívat. Kolem to strašné maloměsto, z kterého se nedá probudit. Šli mlčky na autobusové nádraží.

„Andreo, zůstaň aspoň na chvíli,“ říkal Matěj změněným hlasem. „Poslední autobus jede v půl jedné, můžeš ještě zůstat...“, říkal jakoby se zalaknul.

Procházeli zrovna černým lesem lamp. Nefunkční poliční osvětlení trčící z pole. Připravené rozvodné sítě. Vyhrabané základy. Cesty, chodníky, dopravní značky. Ale domy nebyly nikde. Developerova noční múra. Neprodejná pozemky, neexistující novostavby. Sleva na všechno. Všechno zarostlé šťovíkem jak rakovinou. Matěj ji chytil za ruku, vysmekla se mu a šla dál.

Znovu ji nejistým pohybem zastavil.

„Pusť mě,“ řekla Andrea ostře, protože už toho měla dost. A hned věděla, že to byla chyba. Matěj ucítil jemnou agresi v jejím hlase a hned se jí chytil a začal po ní ručkovat jak šílenec.

Silou Andreu přitiskl k sobě. I s tím se dalo počítat, napadlo ji. Jakmile selžou slova, zbývá tu tělo jako zbraň. Matěj začal být hrubý. Klesli na kolena, líbali se, ale bylo slyšet, jak v zákulisí skřípou a vržou lana a špatně promazané kladky. Jejich zuby o sebe při polibcích třesly sklovinou. Matěj ze samého zoufalství začal zuřit a chtěl ten vztek v tajemných alchymických křivulích a trubcích svého těla přetavit ve vášně. Ale místo kame-ne mudrců vynalezl obrnu. Každý jeho pohyb byl špatný. Všechny řemínky, knoflíčky, opasky a přezky, které držely pohromadě látku zakrývající jejich těla, jakoby se proti němu spikly, zakusovaly se do sebe, třesoucími se prsty za ně tahal a trhal a dělal to celé horší a horší. Nakonec někde v tom šťovíku proběhlo cosi hysterického a krátkého. Cosi, na co oba radši zapomněli rychleji, než se stačili znovu obléknout.

Matěj sklepával z Andreiných zad kousky plevele, hladil ji po ramenou, a přestože byl při tom, přestože sám cítil, že tohle v nich zůstane asi jako v epileptikovi vzpomínka na záchvat, zadoufal, že milování je důkaz. Že je to důkaz těla. Ještě není vše ztraceno: pokusil se Andreu políbit, ale bylo to naprosto marné. Andrea v sobě právě odškrtna poslední myslitelnou položku svého seznamu a vydala se směrem k městu. Matěj zbledl, někde uvnitř se prohnul do oblouku jako ryba, která se právě udusila vzduchem. Lekl a beze slova, s vyhaslýma očima šel kousek za Andreou, která si za chůze upravovala vlasy a z nití vytrhávala háčky bodláků.

Vešli do osvětlených ulic. Plastové kryty lamp plné sežehlého hmyzu. A pak už lidé, poslední chodci. Míjeli betonovou budovu. Andrea se náhle zastavila. Velké tabule skla, uvnitř dav lidí, jakýsi koncert, zábava. A dívka. Sedmnáctiletá anarchistka, která právě s brekem – černé šminky celé rozpité – chytala za ruku chlapce z kavárny. Chlapec se jí bezohledně vysmekl a zmizel kdesi v davu. Anarchistka stála, a přestože se snažila pláč polknout, stovky rentgenových očí, které se kolem vyrojily jak světlušky o svatojánské noci, viděly všechno.

„Pojďme sem,“ řekla najednou rozhodně Andrea.

„Chceš jít na koncert?“ v Matějovi jakoby rupl kus ledovce.

„Chci se něčeho napít,“ řekla Andrea. Matěj se samým překvapením usmál zcela upřímně, bez kladkostroje. A už se nakláněl ke kase a skleněným otvorem podával

bankovky a od vrásčité ruky se zlatým prstenem a dlouhými umělými nehty přebíral dvě vstupenky. Už byli uvnitř a Matěj vystál frontu u baru a pak na výslovné Andreino přání znovu. Apil, protože měl nejasný pocit, že právě to si Andrea přeje, že chce, aby si dodal odvahy, a tak pil jednu vodku za druhou. A za chvíli už cítil, jak v něm líh narůstá, jak se větví do dlaní, do spánků a kolen. Za chvíli byl šťastný.

Stáli v davu, který se nesměle pohupoval. Na pódiu se pohupovala kapela. Čtyři vyžilí chlapci poctivě napodobovali hudební styl, který byl celosvětově v módě někdy před čtvrtstoletím. Zpěvák se chystal mikrofonu, poctivě se motal po pódiu, aby dal najevo, že není zcela střízlivý, poctivě potřásal hlavou a odhazoval tak dlouhou černou patku, která mu padala do očí, poctivě zpíval anglicky a snažil se napodobit správný přízvuk, který v tomhle jihočeském městečku dlouho piloval kdesi v garáži. Publikum poctivě dělalo to, co by podle obecné představy mělo publikum dělat – kývalo hlavami, poklepávalo si dlaněmi v rytmu do stěn, klapalo nesměle podrážkami, sem tam někdo skutečně odvážný zvedl ukazováček nad hlavu a párkrát jím mávl do rytmu, ale hned jej zase polekaně stáhl, jakoby sám sobě zahrozil vlastní rukou. Všichni se poočku – a nebylo jisté jestli pobaveně, znechuceně, nebo obdivně – dívali na hochu, který s lahví v ruce běsnil hned u pódiu: padal, vyskakoval a všelijak dával najevo, že je právě v euforii (ale občas zpod rozčuchaných vlasů vykouklo jeho oko, a bylo až nepříjemně znát, že kontroluje, jestli je ve své euforii dostatečně pozorován).

Největší část publika byla zhruba v anarchističině věku. Podivné bytosti potulující se v zemi nikoho. Proč tolik dětí uctívá bolest? ptala se Andrea. Ten kult bolesti, pěstěný v tolika dětských pokojíčkách, v pistáciově zelených novostavbách. V palácích obestřených hypotékou jak pavučinami. Rodiče do úmoru dřou na svém snu, na svém štěstí, vtěleném do dítěte. A dítě zatím ve své ložnici vyzívá smrt a chaos v podobě zpěváka útrpně zírajícího z plakátu na zdi.

Andrea stála stranou, viděla to všechno a připadala si jak za sklem. Vedle ní se opíjel Matěj, jakoby plnil nějaké poslání. Odlepil se od stěny a nejistým krokem odcházel zpět k baru. Andrea využila příležitosti a vyšla ven. Zhluboka se nadechla nočního vzduchu, byla cítit rosa, na prázdné křižovatce zbytečně přeskakovaly barvy semaforů. Na obrubníku dívka. Seděla a zírala někam do asfaltu. Byla cítit pláčem. Takové to jemné otupělé pulsování. Slzné kanálky jako tepající centrum celé hlavy.

„Nemáš cigaretu?“ řekla Andrea.

Dívka mlčky vytáhla z kapsy skoro plnou krabičku. „Nech si je všechny,“ řekla a podala ji naslepo někam do vzduchu.

Andrea se usmála a posadila se na obrubník vedle dívky. Zapálila si. Dlouze potáhla. Vydechla.

„To je první po dvou letech,“ řekla Andrea.

„To je škoda.“

Andrea se usmála.

„Jenom jsem si chtěla něco připomenout.“

„Co?“

„Nevím, jak chutnaly kdysi.“

„Kolik ti je?“

„Třicet jedna.“

Dívka se poprvé na Andreu podívala.

„Vypadáš mladší.“

„Já vím,“ usmála se Andrea. Podala dívce kapesník, aby se vysmrkala, a pak další a lehce se prstem dotkla vlastní tváře, aby v ní dívka jako v zrcadle odečetla, kam až se jí roztekla řasenka.

„Už je to lepší?“

Dívka přikývla.

„Netrap se kvůli němu, nestál za to...“

„Idiot.“

Andrea přikývla.

„Jednou bych chtěla potkat někoho, kdo mi bude rozumět. Kdo bude cítit, co opravdu potřebuju.“

Andrea se hořce pousmála. Dokouřila, odhodila cigaretu. Vůbec jí nechutnala, kouř jí štípal do očí.

Mlčeli.

„Ty jsi odtud?“ zeptala se nakonec dívka.

Andrea zavrtěla hlavou. „Něco jsem tu potřebovala vyřídit. Odcházím pryč. Možná napořád. Našla jsem si práci v zahraničí.“

„Začínáš znovu?“ řekla dívka, ale bylo vidět, že myslí na úplně jiné věci.

„Tak nějak,“ pokrčila Andrea rameny. Snad chtěla říct ještě něco, ale neřekla nic. Jenom si palcem a ukazovákem promnula oči, prsty sklouzla ke kořeni nosu, stiskla jej a pak dlaní přejela celou svou tvář, jako slepí, když odečítají cizí podobu. Dívka se na ni ohlédla, ruku s kapesníkem svěřenou.

„Občas je prostě čas všechno změnit,“ řekla Andrea.

Vzala dívce z ruky kapesník a opatrně jí z tváře setřela poslední zbytky líčidel.

„Tak,“ usmála se. Pozorně si dívku prohlédla. Byla nádherná. Jen její dlouhé vlasy, za které se skrývala jako za závoj, bránily, aby její krása zazářila naplno. Andrea dívku hřbetem dlaně pohladila po tváři, dotkla se vlasů, nechala si jejich prameny volně protéct mezi prsty. Pak je stočila na temeni, přidržela je a sáhla do kapsy. Otevřela krabičku a vytáhla sponku se třemi červenými kvítky a vlasy sepjala.

„Perfektní,“ řekla Andrea. Dívka se prohlížela v tabuli skla, jakoby se viděla poprvé. Jemné tvary lícních kostí, hluboké oči, rty. Všechno bylo na svém místě. Byla krásná. Hotová.

„Už musím jít,“ usmála se Andrea.

„Musíš?“ dívka posmutněla, sáhla si do vlasů, aby jí vrátila sponku, ale Andrea jí gestem zastavila.

„Ne, to je pro tebe, nech si ji.“

Dívka se usmála.

„Uvidíme se ještě?“

„Nevím, brzy budu pryč,“ řekla Andrea. „Napiš mi svoje číslo.“ Vytáhla z kabelky propisku a dívka jí na balíček cigaret napsala svůj telefon.

Objaly se a políbily na tvář. Andrea zamávala na pozdrav a pak se za ní zavřela celá noční ulice odražená v prosklených dveřích.

Matěj se sotva držel na nohou a opakoval, že bez Andrey nemůže žít a podobné nesmysly. Vyzvedla jej u baru. Koncert skončil, poslední lidé postávali v hloučcích ve světle zářivek, nebo odcházelí sálem

mezi průsvitnými plastovými kelímky, podlaha lepila, na pódiu jakýsi chlapec se sluchátky na uších pouštěl ze dvou gramofonů praskot a šum.

Šli prázdným městem, bylo krátce po půlnoci. Z dálky nebylo úplně jasné, kdo koho podpírá. Na pusté autobusové nádraží pomalu přijížděl zářící kvádr autobusu. Andrea z kapsy vytáhla krabičku cigaret, odtrhla z ní telefonní číslo, a než nastoupila, podala jej Matějovi.

„Napiš mi zítra něco pěkného,“ řekla.

Matěj seřel číslo v dlani jako poklad. Dveře za Andreeou se zabouchly a autobus plný spících lidí se s rachotem rozjel do tmy.

Nadační fond
Pramen Luhačovice
Pramen Luhačovice
Foundation

www.pramenluhacovice.cz

THIENEN * SERÉNYI
SPRÁVA MAJETKU THIENEN - SERÉNYI S.R.O.

Marek Šindelka
Kopie

ARCHA

Δ R C H Δ

www.nakladatelstviarcha.cz

Nadační fond Pramen Luhačovice

Nadační fond Pramen vznikl za účelem podpory rozvoje otevřené občanské společnosti v Luhačovicích a okolí. Kromě jiných aktivit pořádá na zámku Luhačovice literární rezidence a vydává drobná díla vzniklá v rámci rezidenčního pobytu. Fond tak navazuje na tradici působení významných spisovatelů, básníků a jiných umělců v Luhačovicích.

Nadační fond
Pramen Luhačovice
Pramen Luhačovice
Foundation

THIENEN • SERÉNYI

SPRÁVA MAJETKU THIENEN - SERÉNYI S.R.O.

ARCHA
Δ R H Δ

Edice
literární
rezidence
Luhačovice

12

Marek Šindelka

Kopie

Marek Šindelka (*1984, Polička) je český spisovatel a scenárista, držitel Ceny Jiřího Ortena, dvou cen Magnesia Litera za prózu a Českého lva za scénář filmu *Okupace*.

Studoval kulturologii na Filozofické fakultě UK v Praze a scenáristiku na pražské FAMU, kde navázal doktorským studiem.

Za básnickou prvotinu *Strychnin a jiné básně* (Paseka, 2005), kterou napsal jako dvacetiletý, mu byla udělena Cena Jiřího Ortena. V roce 2008 mu v nakladatelství Pistorius & Olšanská vyšel román s názvem *Chyba o překupníkovi*, který si do těla zasadí vzácnou rostlinu, aby ji mohl propašovat kupci. Následovala kniha povídek *Zůstaňte s námi*, vydaná v roce 2011, a po ní další povídková sbírka *Mapa Anny* v roce 2014.

Publikoval i v časopisech *Souvislosti*, *A2* a *Host*.